

รายงานฉบับสมบูรณ์

กิจกรรมส่งเสริมการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิต
และเศรษฐกิจชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์ (Science Community Incubator : SCI)

โครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ (ปีที่ 1)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรมะ แก้วพวง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

เสนอต่อ

สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

กิตติกรรมประกาศ

โครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ ภายใต้แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์ (SCI) จัดทำขึ้นโดยได้รับการสนับสนุนจาก กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) อุทยานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ตลอดจนความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในพื้นที่ ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการผลักดันให้โครงการสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

ขอขอบคุณผู้ร่วมโครงการ ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้ำฝน เบ้าทองคำ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภาวดี ผกามาศ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน พัวพัน อาจารย์สุธิรา เบญจานุกรม อาจารย์ณัฐพล ภูระหงษ์ อาจารย์ธนภัทร มะณีแสง อาจารย์ภัทรารุช วงศ์ศักดิ์ อาจารย์กิติญา บุญสวน และคณาจารย์ผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้สนับสนุนและถ่ายทอดองค์ความรู้ อย่างเต็มกำลัง

คณะผู้จัดทำโครงการขอขอบคุณ หน่วยงานสนับสนุนในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชน จังหวัดเพชรบูรณ์ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบูรณ์ และสำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้ร่วมผลักดันการส่งเสริมอาชีพ การตลาด และการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

ท้ายที่สุด คณะผู้จัดทำขอแสดงความซาบซึ้งใจต่อ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังร้อง กลุ่มทอผ้าไทหล่มบ้านหวาย และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าขิดวัดโฆษา ตลอดจนสมาชิกในชุมชนทุกท่าน ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติให้ก้าวสู่ความยั่งยืน

ความสำเร็จของโครงการนี้ เกิดขึ้นได้ด้วยความร่วมมือและการสนับสนุนจากทุกฝ่าย คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ปรมะ แก้วพวง
กันยายน พ.ศ. 2568

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติภายใต้แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์ (SCI) จัดทำขึ้นเพื่อสืบสานภูมิปัญญาการทอผ้าไทหล่มและต่อยอดให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและตลาดในปัจจุบัน โครงการได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) อุทยานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ รวมทั้งได้แรงสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และกลุ่มทอผ้าในพื้นที่ อาทิ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังรุ่ง กลุ่มทอผ้าไทหล่มบ้านหวาย และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าขิดวัดโฆษา

ตลอดการดำเนินงาน โครงการได้จัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับชุมชน ทั้งการอบรมและถ่ายทอดความรู้ด้านการย้อมสีธรรมชาติที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย การฝึกปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาทักษะการทอและการออกแบบผ้าให้มีความร่วมสมัย ตลอดจนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบที่สะท้อนเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และสามารถต่อยอดไปสู่สินค้าเชิงพาณิชย์ได้ในอนาคต

โครงการนี้ไม่เพียงช่วยให้ชุมชนอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นไว้ได้ แต่ยังช่วยสร้างรายได้เพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจ และทำให้คนในพื้นที่เกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ของตนเอง ถือเป็นก้าวสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ปรมะ แก้วพวง

กันยายน พ.ศ. 2568

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทสรุปผู้บริหาร	ข
สารบัญ	ค
สารบัญภาพ	ง
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	2
บทที่ 2 ผลการดำเนินงาน	18
บทที่ 3 สรุปผลการดำเนินงาน	37
บทที่ 4 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ	42
ภาคผนวก	43
ภาคผนวก ก	44
ภาคผนวก ข	45

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพประกอบ 1	การดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี การย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน	21
ภาพประกอบ 2	การดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใย การสกัดและย้อมสีธรรมชาติ	25
ภาพประกอบ 3	การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ขอรับรองมาตรฐาน	28
ภาพประกอบ 4	การดำเนินกิจกรรมการอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ สีย้อมธรรมชาติและการขอรับรองมาตรฐาน	32

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการ ฯ
ตาราง 2	ผลการประเมินความพึงพอใจด้านบริการวิชาการ ฯ
ตาราง 3	ผลการประเมินความพึงพอใจด้านประโยชน์ ฯ
ตาราง 4	ผลการประเมินความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการ
ตาราง 5	สรุปผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ
ตาราง 6	ค่าเป้าหมายในแต่ละปี (3 ปี) ของผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ
ตาราง 7	สรุปผลการดำเนินงานตามค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการ
ตาราง 8	สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณตามรายการกิจกรรม

บทที่ 1

บทนำ

แบบฟอร์ม

2
5
6
8

ข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณ
การส่งเสริมการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม
เพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตและเศรษฐกิจชุมชน

แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์
Science Community Incubator : SCI

แพลตฟอร์มบ่มเพาะหมู่บ้านวิทยาศาสตร์ (Science Community Incubator : SCI) จัดทำขึ้นเพื่อให้ทีมนักวิจัยได้นำความรู้และประสบการณ์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ไปแก้ปัญหา โจทย์ของการพัฒนาชุมชน/หมู่บ้าน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มโอกาสของการเข้าถึง วทน. ทั้งนี้ แพลตฟอร์ม SCI จึงมุ่งเน้นการนำ วทน. ไปพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างชุมชนวิทยาศาสตร์ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ โดยคนในชุมชนมีหลักคิดเชิงวิทยาศาสตร์ สามารถพึ่งพาตนเองได้ สร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ และสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลง “นักวิทย์ชุมชน (STI changemakers)” เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนและท้องถิ่นในการบริหารจัดการตนเอง มีความสามารถในการบริหารห่วงโซ่คุณค่าเพื่อเศรษฐกิจชุมชน ตลอดจนมีการสร้างระบบข้อมูลและแพลตฟอร์มความรู้เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก โดยมีเป้าหมายสุดท้าย (ultimate goal) คือ การสร้างโอกาสให้ชาวบ้าน ได้ลุกขึ้นมาแก้ปัญหาของชุมชนเอง สร้างความความเข้มแข็งเพื่อสร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวสู่การสร้าง “นวัตกรรมชุมชน” ต่อไป

ขั้นตอนการพัฒนา	แนวทางเบื้องต้น
ปีที่ ๑ อยู่รอด สมาชิกในชุมชนสามารถรับองค์ความรู้และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์	การให้ความรู้ เทคโนโลยีที่เหมาะสม ผ่านการอบรม บ่มเพาะ ให้คำปรึกษา สร้างต้นแบบ
ปีที่ ๒ เข้มแข็ง ชุมชนสามารถเป็นต้นแบบและสามารถถ่ายทอดความรู้ไปยังชุมชนอื่น ๆ	จัดให้สมาชิกในชุมชนได้ฝึกถ่ายทอดความรู้ บ่มเพาะเพื่อให้เป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมในอนาคต
ปีที่ ๓ เติบโต ชุมชนสามารถคิด สร้าง พัฒนานวัตกรรมของตนเอง เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่	เสริมทักษะที่จำเป็นต่อการสร้างนวัตกรรมชุมชนของตนเอง

☒ โครงการใหม่

☐ โครงการต่อเนื่องปีที่ 2

☐ โครงการต่อเนื่องปีที่ 3

1. ชื่อหน่วยงาน : อุทยานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

2. ชื่อโครงการ :หมู่บ้านไทหล่มหมัก รัก ผักทอดยอดสี่ธรรมชาติ

หมู่บ้านใหม่ ตั้งชื่อหมู่บ้านให้สื่อถึงการนำองค์ความรู้ด้าน วทน.+ ชื่อพื้นที่ สั้นกระชับ ได้ใจความ เช่น หมู่บ้านกึ่งก้ามกรามบ้านโพธิ์ชัย หมู่บ้านหมอนไหมแพรวา หมู่บ้านม่อนล้านโมเดล หมู่บ้านผักเชียงดาอึกน้ำจางอินทรีย์ หมู่บ้านบ้านซ่อนห้วยคันแหลมครบวงจร เป็นต้น

3. ห่วงโซ่คุณค่า(Value chain) : NO-02 สิ่งทอภาคเหนือ

ระบุห่วงโซ่คุณค่าที่สอดคล้องกับภาค

4. รายชื่อผู้รับผิดชอบโครงการและผู้ร่วมโครงการ :

รายชื่อผู้ร่วมโครงการ ระบุชื่อ นามสกุล ตำแหน่ง เบอร์โทร อีเมล	หน้าที่รับผิดชอบ ในโครงการ ¹	องค์ความรู้/เทคโนโลยี/ นวัตกรรมที่รับผิดชอบใน โครงการ	ประสบการณ์ทำงานที่ เกี่ยวข้องกับโครงการ ²
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปรมะ แก้วพวง เบอร์โทร: 095-3236926 E-mail: parama1007@gmail.com	หัวหน้าโครงการ	-การออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ -การพัฒนาหลักสูตรการ เรียนรู้และแหล่งเรียนรู้	-ที่ปรึกษาด้านการออกแบบ ผลิตภัณฑ์ กรมส่งเสริม อุตสาหกรรม -การออกแบบและพัฒนา ผลิตภัณฑ์ -การพัฒนาหลักสูตรช่างซ่อม สีธรรมชาติ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์น้ำฝน เบ้าทองคำเบอร์ โทร: 086-4002216 E-mail: namfon.boa@pcru.ac.th	ผู้ร่วมโครงการ	-การพัฒนากระบวนการ และเทคโนโลยีการย้อมสี เส้นใย	-ปิยสิลา (Piyasila): กระบวนการผลิตเส้นใยกัญ ชงสำหรับอุตสาหกรรมสิ่งทอ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิภาวดี ผกามาตเบอร์ โทร: 080-2821573 E-mail: vipavadee.pha@pcru.ac.th	ผู้ร่วมโครงการ	-การจัดทำแผนธุรกิจ -การบริหารจัดการธุรกิจ	-การพัฒนาความสามารถ ด้านการทำแผนธุรกิจของ ผู้ประกอบการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นันทวัน พัวพัน เบอร์ โทร: 091-8942459 E-mail: nuntawan.phu@pcru.ac.th	ผู้ร่วมโครงการ	-การจัดเก็บความรู้ -การพัฒนาระบบแหล่งการ เรียนรู้	-การพัฒนาและออกแบบ ระบบการจัดการแหล่งการ เรียนรู้
อาจารย์สุธิรา เบญจานุกรม เบอร์ โทร: 085-044575 E-mail: sutira.mim@pcru.ac.th	ผู้ร่วมโครงการ	-การทดสอบวัสดุ	-การทดสอบวัสดุ -การออกแบบทางวิศวกรรม โยธาและวัสดุ
อาจารย์ณัฐพล ภูะหงษ์ เบอร์ โทร: 090-5043810 E-mail: nuttapon_sam@hotmail.com	ผู้ร่วมโครงการ	-การสร้างการขายแบบ ออนไลน์	-เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์
อาจารย์ธนภัทร มะณีแสง เบอร์โทร: 095-6196962 E-mail: nazzdex.man@pcru.ac.th	ผู้ร่วมโครงการ	-วางแผนอุตสาหกรรม	-วงโซ่อุปทาน และวางแผน อุตสาหกรรม
อาจารย์ภัทรวิฑูรย์ วงศ์ศักดิ์ เบอร์โทร: 061-4525536	ผู้ร่วมโครงการ	-เทคโนโลยีสารสนเทศ	-การเขียนโปรแกรมแพลตฟอร์มออนไลน์

อาจารย์กัญญา บุญสวน เบอร์โทร: 094- E-mail: katii.b@pcru.ac.th	ผู้ร่วมโครงการ	-การออกแบบและพัฒนา กระบวนการถ่ายทอด ความรู้ -การพัฒนาวิทยากรชุมชน	-การพัฒนาวิทยากรชุมชน
นางหนูเบง พาทา (ประธานกลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวัง ร้อง)	ผู้ร่วมโครงการ	-การทอผ้าลายโบราณด้วย เทคนิคที่กระตุก	-การทอผ้าลายโบราณด้วย เทคนิคที่กระตุก
นางสาวเอี่ยมพร ก้อนดี (ประธานกลุ่มทอผ้าไหมลุ่มบ้านห้วย)	ผู้ร่วมโครงการ	-ผ้าทอพื้นเมือง ชินหมีหัว แดงตีนก่าน ผ้าแพรไล่ปลา ไห	-ผ้าทอพื้นเมืองชินหมีหัวแดงตีน ก่าน ผ้าแพรไล่ปลาไห -การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากผ้าทอ
นายวีรพล วันแสน (ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าซิด วัดโฆษา)	ผู้ร่วมโครงการ	-การทอผ้าพื้นถิ่นด้วย เทคนิคการซิด	-การทอพื้นถิ่นด้วยเทคนิค การซิด

¹ หน้าที่ความรับผิดชอบ ได้แก่ หัวหน้าโครงการ ผู้ร่วมโครงการ ประธานกลุ่ม เจ้าหน้าที่รัฐ เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น อื่น ๆ

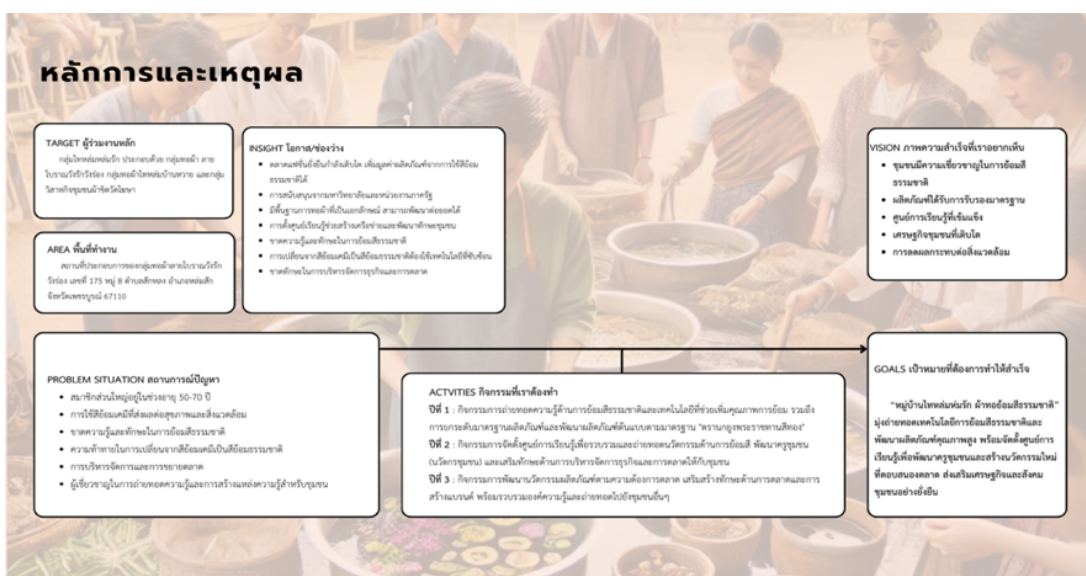
² แผนปฏิบัติการแบบย่อ(การศึกษา ประสพการณ์ทำงาน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ในโครงการของ
ผู้เข้าร่วมโครงการทุกคน

5. ลักษณะโครงการ : โปรโตไทป์เครื่องหมาย ✓ ใน ☐ ที่ต้องการและกรอกข้อมูลพร้อมหลักฐาน
ตามที่ระบุ

- ☐ 5.1 เป็นโครงการที่กลุ่มเป้าหมายอยู่ในฐานข้อมูลแผนงานการให้บริการคำปรึกษาและข้อมูลเทคโนโลยี
(ปีที่ให้คำปรึกษา.....)
- ☐ 5.2 เป็นโครงการที่มีผู้ร่วมโครงการมีความเชี่ยวชาญในทุกประเด็นปัญหาและครอบคลุมทุกห่วงโซ่มูลค่า(ปรากฏในชื่อผู้เสนอโครงการ
และผู้ร่วมโครงการหรือแผนการดำเนินโครงการ)
- ☐ 5.3 เป็นโครงการต่อเนื่องที่เคยได้รับการสนับสนุนจากโครงการคลินิกเทคโนโลยีหรือโครงการที่เคยดำเนินการ มาแล้วจาก
แหล่งทุนอื่น (ปีที่ดำเนินการ.....)
☞ แผนผลการดำเนินงานและผลสำเร็จที่ผ่านมาประกอบด้วย
- ☒ 5.4 เป็นโครงการใหม่ (ไม่เคยดำเนินการหรือรับงบประมาณจากแหล่งใด) โดยเป็นโครงการที่.....
 - ☒ 1) เป็นความต้องการของชุมชน โดยได้แนบหลักฐานตามแบบสำรวจความต้องการ (แบบฟอร์มแสดงเจตจำนง
เข้าร่วมแพลตฟอร์ม SCI)
 - ☐ 2) มาจากสมาชิกอาสาสมัครวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (โปรตระกูลผู้นำ) .. โดยได้แนบหนังสือขอความ
ช่วยเหลือทางวิชาการ (แบบหนังสือขอความช่วยเหลือทางวิชาการหรือเทคโนโลยี)
 - ☐ 3) เป็นข้อเสนอความต้องการของจังหวัด/ท้องถิ่น ผ่านทางหน่วยงาน อว. ในพื้นที่ เช่น อว.ส่วนหน้า หน่วย
ปฏิบัติการเครือข่าย อว. ระดับภาค
- ☐ 5.5 เป็นผลงานวิจัยและพัฒนาที่มีความพร้อมในการนำไปแก้ไขปัญหาชุมชน/หมู่บ้าน

6. หลักการและเหตุผล :

ผู้เสนอโครงการต้องนำเสนอข้อมูลสำคัญ 2 ส่วน คือ (1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ประกอบการ และ (2) ข้อมูลการวิเคราะห์
ศักยภาพและความพร้อมของผู้ประกอบการ โดยใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการวิเคราะห์ เช่น SWOT, fishbone, Dream it do it (DIDI),
Problem situation, Problem research planning, Empathise form, Crazy's 8, Icsberg model, Theory of Change,
Stakeholder Analysis, Impact Value Chain, Value Proposition, Gantt Chart เป็นต้นอ่านเพิ่มเติมในบทที่ 6-7)

กรณีโครงการใหม่

กลุ่มไทหล่มหมัก ผ้าทอพื้นถิ่น ตั้งอยู่ในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน เนื่องจากมีภูมิประเทศที่สวยงามและอุดมสมบูรณ์ด้วยพืชท้องถิ่น ซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นวัตถุดิบในการย้อมสีธรรมชาติได้ กลุ่มนี้เกิดจากการรวมตัวของกลุ่มทอผ้าพื้นถิ่น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังรอง ที่เชี่ยวชาญในการทอผ้าลายโบราณซับซ้อนและงดงาม กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าชิดวัดโฆษา ที่มีความโดดเด่นในการทอผ้าชิดและออกแบบลวดลายที่ทันสมัย และกลุ่มทอผ้าไทหล่มบ้านหวาย ที่เน้นการฟื้นฟูผ้าหมักคั้นน้อย ซึ่งเป็นผ้าพื้นถิ่นที่เกือบสูญหาย และปรับลวดลายให้ทันสมัยเพื่อตอบสนองความต้องการในตลาด ทั้งนี้ทั้ง 3 กลุ่มมีศักยภาพสูง ได้แก่ 1) ความพร้อมของอุปกรณ์และสถานที่ 2) สมาชิกแต่ละกลุ่มมีทักษะและความเชี่ยวชาญการทอผ้าสูง 3) มีระบบบริหารจัดการที่ดี เช่น มีการจัดทำโครงสร้างบริหารงานและมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม 4) แต่ละกลุ่มมีการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ควบคู่กับการพัฒนาลวดลายและผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดอยู่เสมอ ทำให้สามารถสร้างรายได้เฉลี่ยรวม 3 ล้านบาทต่อปี โดยแต่ละกลุ่มมีจำนวนสมาชิกดังนี้ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังรองจำนวน 15 คน กลุ่มทอผ้าไทหล่มบ้านหวาย จำนวน 15 คน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าชิดวัดโฆษา สมาชิกจำนวน 20 คน

จากการลงพื้นที่สำรวจกลุ่มทอผ้าทั้ง 3 กลุ่ม คณะทำงานพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 50-70 ปี ซึ่งนำมาสู่ความท้าทายหลายประการในการดำเนินธุรกิจในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นการขาดแรงงานรุ่นใหม่ ความไม่ต่อเนื่องในการผลิต การถ่ายทอดทักษะสู่ให้คนรุ่นหลัง รวมถึงความสามารถในการปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยี และข้อจำกัดด้านสุขภาพ นอกจากนี้ยังพบว่าทางกลุ่มยังคงใช้สีย้อมเคมีในกระบวนการผลิตเป็นหลัก เนื่องจากการใช้สีย้อมเคมีช่วยลดต้นทุนและระยะเวลาในการผลิตได้ แต่กระนั้นการใช้สีย้อมเคมีก็ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสมาชิก เช่น ปัญหาการระคายเคืองผิวหนัง ปัญหาเกี่ยวกับทางเดินหายใจ เป็นต้น นอกจากนี้ การใช้สีย้อมเคมีดังกล่าวยังสร้างมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม การปนเปื้อนในแหล่งน้ำและดิน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบต่อชุมชนในระยะยาว แนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาการใช้สีย้อมเคมีในการย้อมผ้า คือ การเปลี่ยนมาใช้สีย้อมจากธรรมชาติ นอกจากจะเป็นมิตรต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแล้ว ยังมีศักยภาพในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้ถึง 30-50% เมื่อเทียบกับผลิตภัณฑ์ที่ใช้สีย้อมเคมี อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวโน้มตลาดแฟชั่นยั่งยืนที่กำลังเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยมีอัตราการเติบโตเฉลี่ย 4.9% ต่อปี (Creative Thailand, 2566) อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนมาใช้สีย้อมธรรมชาติยังคงเป็นเรื่องท้าทาย เนื่องจากกลุ่มทอผ้ายังขาดความรู้และทักษะในหลายด้าน อาทิเช่น การคัดเลือกวัตถุดิบ การเตรียมและสกัดสีธรรมชาติ การควบคุมกระบวนการย้อม และการดูแลรักษาผลิตภัณฑ์จากการย้อมสีธรรมชาติ เป็นต้น

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ผู้ประกอบการด้วยวิธี SWOT Analysis คณะทำงานได้เล็งเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ด้วยการนำองค์ความรู้ ทักษะ กระบวนการ ตลอดจนเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากงานวิจัย การพัฒนาหลักสูตรช่างย้อมสีธรรมชาติ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของโครงการวิจัยที่มุ่งยกระดับเครือข่ายผ้าทอพื้นถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าวิสาหกิจชุมชน ที่ได้รับทุนสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๖ โดยถ่ายทอดและพัฒนาศักยภาพของช่างย้อมสีธรรมชาติให้สามารถสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์ตรงตามมาตรฐานและความต้องการของตลาด ควบคู่กับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่น เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และองค์ความรู้ระหว่างชุมชน ให้สามารถปรับตัวและดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคงสอดคล้องกับบริบทท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะยาว

สำหรับแนวทางการดำเนินงาน คณะทำงานมีความมุ่งมั่นที่จะพัฒนาศักยภาพของชุมชนผ่านโครงการ “หมู่บ้านไทหล่มหมัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ” โดยมุ่งเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ตั้งแต่ ปีที่ 1 (อยู่รอด) ชุมชนจะได้รับการอบรม และฝึกปฏิบัติการย้อมสีธรรมชาติ ด้วยหลักสูตรช่างย้อมสีธรรมชาติ สมาชิกจะได้พัฒนาทักษะการย้อมผ้าและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบ เพื่อเตรียมพร้อมในการขอรับรองมาตรฐาน “ตรานกยูงพระราชทานสีทอง” (Royal Thai Silk) ซึ่งเป็นสัญลักษณ์คุณภาพของผลิตภัณฑ์ การพัฒนาปีแรกนี้จะเน้นการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม ผ่านการอบรม บ่มเพาะ และให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้สมาชิกสามารถนำความรู้ไปใช้สร้างรายได้อย่างเป็นรูปธรรม ปีที่ 2 (เข้มแข็ง) มุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้ชุมชน โดยการพัฒนาครูชุมชนผู้เชี่ยวชาญด้านการย้อมสีธรรมชาติ หรือ “นัฏกรชุมชน” ซึ่งจะเป็นผู้นำหลักสูตรช่างย้อมสีธรรมชาติไปถ่ายทอดความรู้ยังสมาชิกและชุมชนอื่น ผ่านศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาช่างย้อมสีธรรมชาติ ในขณะเดียวกันจะมีการฝึกอบรมทักษะการบริหารจัดการธุรกิจและการตลาด เพื่อยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจและขยายตลาดได้อย่างมีประสิทธิภาพ ชุมชนจะกลายเป็นต้นแบบในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ไปยังชุมชนอื่นๆ อีกทั้งยังเตรียมความพร้อมให้สมาชิกเป็นผู้ประกอบการเพื่อสังคมใน

อนาคต และปีที่ 3 (เดิบท) ชุมชนจะได้รับการเสริมทักษะในการคิดค้นและสร้างสรรค์ต่อยอดอาชีพของตนเอง โดยกลุ่มทอผ้าจะพัฒนานวัตกรรมและผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการรวมถึงการจัดทำหลักสูตรนวัตกรรมเพื่อเก็บรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ เพื่อนำไปถ่ายทอดผ่านศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาช่างย้อมสีธรรมชาติ นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ที่ยั่งยืนพร้อมสร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อเศรษฐกิจชุมชน

การดำเนินงานจะนำความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมจากคณะทำงานมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ และเครือข่ายคลินิกเทคโนโลยี ภายใต้การสนับสนุนของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (อว.) รวมถึงหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการตนเอง และสร้างห่วงโซ่คุณค่าสำหรับเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งการดำเนินโครงการนี้ไม่เพียงช่วยให้ชุมชนมีโอกาสแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยตนเองได้ แต่ยังเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งทางสังคม และเศรษฐกิจ ลดความเหลื่อมล้ำ และนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะยาวต่อไปข้อมูลวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่นำไปใช้แก้ปัญหา

ประเด็นปัญหา	แนวทางแก้ไขปัญหาด้วย วทน. / การบริหารจัดการ
1. การใช้สีย้อมผ้าเคมีส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสมาชิกในกลุ่มทอผ้าและก่อให้เกิดมลพิษต่อสิ่งแวดล้อมในชุมชน	ถ่ายทอดองค์ความรู้ผ่านหลักสูตรช่างย้อมสีธรรมชาติ ให้สมาชิกกลุ่มทอผ้าเรียนรู้การใช้สีย้อมธรรมชาติแทนสีย้อมเคมี โดยใช้เทคโนโลยีการสกัดสีจากพืชท้องถิ่น ลดผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม พร้อมเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้ตรงกับความต้องการของตลาด
2. กลุ่มทอผ้าขาดความรู้และทักษะในการย้อมสีธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพ	ถ่ายทอดความรู้ด้านการย้อมสีธรรมชาติผ่าน หลักสูตรช่างย้อมสีธรรมชาติ ให้สมาชิกได้เรียนรู้ทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกวัตถุดิบ การเตรียมและสกัดสี ไปจนถึงการควบคุมกระบวนการย้อมที่ใช้เทคโนโลยี เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ
3. การพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ผลิตจากเส้นใยที่ย้อมด้วยสีธรรมชาติ ตรงกับความต้องการของตลาด และได้รับการรับรองมาตรฐาน	การใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มความคงทนของสีที่ย้อม และพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ ให้ได้มาตรฐาน
4. กลุ่มทอผ้ายังขาดความรู้ด้านการบริหารธุรกิจและการตลาดการบริหารจัดการและการขยายตลาดทั้งออฟไลน์และออนไลน์	ถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการบริหารจัดการธุรกิจ การสร้างแบรนด์ และการตลาดทั้งออฟไลน์และออนไลน์เพื่อเพิ่มโอกาสการขยายตลาด
5. ขาดผู้เชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้และแหล่งการเรียนรู้ของชุมชนหรือท้องถิ่นเกี่ยวกับนวัตกรรมและการพัฒนาสิ่งทอย้อมสีธรรมชาติ	พัฒนาครูชุมชนให้เชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้ จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้เพื่อใช้เป็นสถานที่การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นจัดเก็บข้อมูล ถ่ายทอดองค์ความรู้ นวัตกรรมรวมถึงสร้างเครือข่ายชุมชนเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาผลิตภัณฑ์ร่วมกัน

กรณีโครงการต่อเนื่อง

นำเสนอผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นในแต่ละปีที่ได้รับงบประมาณ

แผนการดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน	ผลที่ได้รับ
นำเสนอแผนการดำเนินงานในปีที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ(ทุกปี)	สรุปผลการดำเนินงานตามแผนการดำเนินงานที่กำหนดไว้	สรุปตัวชี้วัด ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ และมูลค่าทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น

ผลการดำเนินงานทุกปีที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณ

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการ	ข้อมูลพื้นฐาน ³ (ปัจจัยนำเข้า)	เทคโนโลยี/องค์ความรู้					การนำไปใช้ ประโยชน์	วิทยากรตัวคูณ	มูลค่าทางเศรษฐกิจ
		T1	T1	T1		Ti			
1									
2									

³ อธิบายข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มเป้าหมาย ยกตัวอย่างเช่น โครงการหมู่บ้านชาวพื้นเมือง ข้อมูลพื้นฐานประกอบด้วย พื้นที่ที่ไร ผลผลิตต่อไร่ พันธุ์ข้าว รายได้ก่อนเข้าร่วมโครงการ เป็นต้น สามารถออกแบบตารางเพิ่มเติมได้

T1-Ti คือ องค์ความรู้ หรือเทคโนโลยีที่นำไปถ่ายทอดให้กับผู้เข้าร่วมโครงการ

สรุปผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ปีที่ 1

ปีที่ 2

7. วัตถุประสงค์ :

วัตถุประสงค์จะเป็นข้อความที่แสดงถึงความต้องการที่จะกระทำสิ่งต่างๆ ภายในโครงการให้ปรากฏผลเป็นรูปธรรม ซึ่งข้อความที่ใช้เขียนวัตถุประสงค์จะต้องชัดเจนไม่คลุมเครือ สามารถวัด และประเมินผลได้ การเขียนวัตถุประสงค์ควรจะต้องคำนึงถึงลักษณะที่ดี 5 ประการ (SMART ดังนี้) S = Sensible (เป็นไปได้) หมายถึง วัตถุประสงค์จะต้องมีความเป็นไปได้ ในการดำเนินงานโครงการ M = Measurable (วัดได้) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้ A = Attainable (ระบุสิ่งที่ต้องการ) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่ดีต้องระบุสิ่งที่ต้องการดำเนินงาน อย่างชัดเจนและเฉพาะเจาะจงมากที่สุด R = Reasonable (เป็นเหตุเป็นผล) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่ดีต้องมีความเป็นเหตุเป็นผลในการปฏิบัติ T = Time (เวลา) หมายถึง วัตถุประสงค์ที่ดีจะต้องมีขอบเขตของเวลาที่แน่นอน ในการปฏิบัติงาน วัตถุประสงค์ไม่ควรเกิน 3 ข้อ

1. เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการรังสรรค์มาตรฐานผลิตภัณฑ์จากผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ
2. เพื่อจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพชุมชนด้านการย้อมสีธรรมชาติ สู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้
3. เพื่อสร้างนวัตกรรมหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ และเก็บรวบรวมจัดระบบองค์ความรู้ เพื่อนำไปถ่ายทอดสู่ชุมชน

8. กลุ่มเป้าหมาย :

(โปรดระบุ ชื่อชุมชน/หมู่บ้าน หมายเลขโทรศัพท์ที่เป็นประธาน/ผู้นำกลุ่ม-ชุมชน พร้อมแนบหนังสือขอความช่วยเหลือทางวิชาการ ทุกปีที่ยอมรับการสนับสนุนงบประมาณ)

ชื่อกลุ่มเป้าหมาย.....กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังร้อง

ชื่อผู้ประสานงาน.....นางหนูเบง พาทา..เบอร์โทร..086-8121605

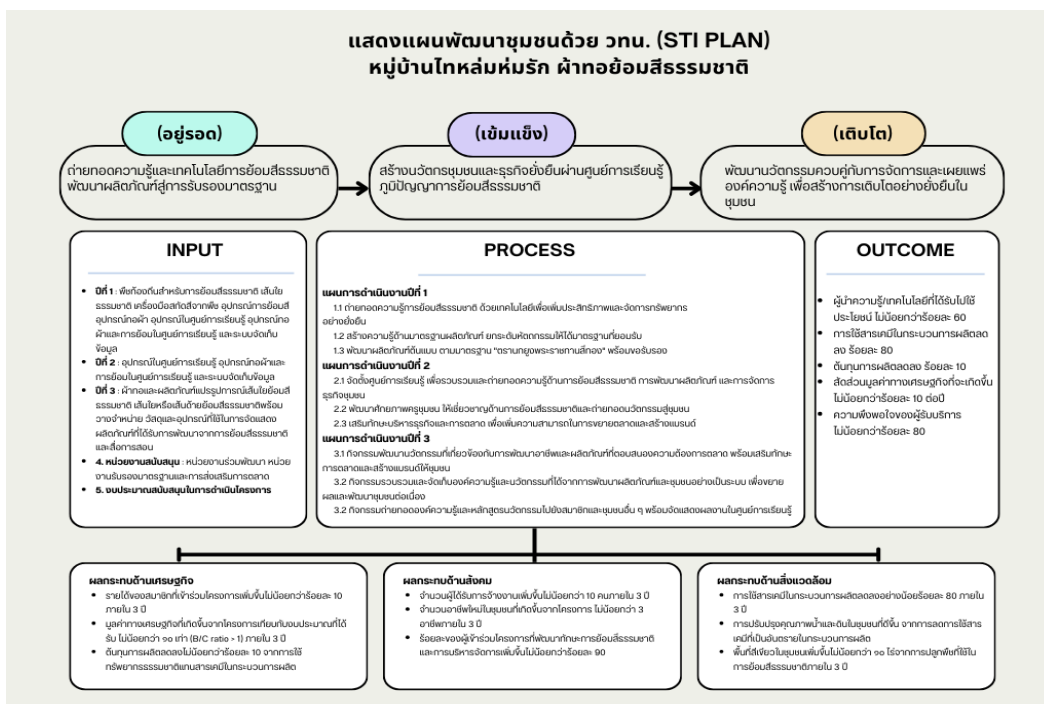
พิกัดของกลุ่มเป้าหมาย...ละติจูด 16.8393964...ลองติจูด 101.29816...

9. ระยะเวลาดำเนินการ : วันเริ่มต้น - สิ้นสุดโครงการจากการวางแผนระยะยาว 3 ปี

เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2568 – เดือนกันยายน พ.ศ. 2570

10. ห่วงโซ่คุณค่า(Value Chain):

นำเสนอแผนภาพรวมของโครงการที่จะดำเนินการตลอดระยะเวลาที่จะขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ที่แสดงให้เห็นถึง ประเด็นปัญหา ความต้องการของผู้ประกอบการเทคโนโลยี/องค์ความรู้ที่จะนำไปแก้ไขปัญหาดังกล่าวห่วงโซ่คุณค่า(ต้นทาง กลางทาง ปลายทาง) ผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบ(เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม) ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

11. แผนธุรกิจชุมชนหรือโมเดลธุรกิจ :

นำเสนอโมเดลธุรกิจ(Business Model Canvas) และแผนธุรกิจ(Business Plan) ในการพัฒนาสินค้าและบริการของผู้ประกอบการตลอดระยะเวลาที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ อ่านเพิ่มเติมในบทที่ 6-7)

12. แผนการดำเนินงาน (Gantt Chart) :

ระบุแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อ 12 ตลอดระยะเวลาที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

12.1 แผนการดำเนินงานรายปี

เทคโนโลยี/องค์ความรู้/ กิจกรรม	ปีที่ 1				ปีที่ 2				ปีที่ 3				ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผู้รับผิดชอบ ⁴	วิธีการ ดำเนินงาน ⁵
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4			
กิจกรรมที่ 1 การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน													61,100	ผศ.น้ำฝน เป้าทองคำ	การบรรยาย และลงมือปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใยการสกัด และย้อมสีธรรมชาติ													45,900	ผศ.น้ำฝน เป้าทองคำ	การบรรยาย และลงมือปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบขอรับรองมาตรฐาน													37,000	ผศ.ปรมะ แก้วพวง	ลงมือปฏิบัติ

กิจกรรมที่ 4 การอบรม มาตรฐานและคุณภาพของ ผลิตภัณฑ์ที่ย้อมธรรมชาติ และการขอรับรองมาตรฐาน														22,600	ผศ.วิภาวดี ผกามาศ	การบรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 5 การอบรมเชิง ปฏิบัติการสร้างชุมชนด้าน การย้อมสีธรรมชาติ (นวัตกรรม ชุมชน)														70,000	ผศ.ประม แก้วพวง	การบรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 6 การจัดตั้งศูนย์ การเรียนรู้ภูมิปัญญาช่างย้อม สีธรรมชาติ														130,000	อาจารย์ ธนภัทร มะณีแสง	การบรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 7 การอบรมเชิง ปฏิบัติการ การบริหารจัดการ ธุรกิจและการตลาดเชิงกล ยุทธ์ ผ่านช่องทางออนไลน์ และออนไลน์														50,000	ผศ.วิภาวดี ผกามาศ	การบรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 8 การพัฒนา นวัตกรรมการย้อมสี ธรรมชาติและสร้างสรรค์ ผลิตภัณฑ์														80,000	อาจารย์ ณัฐพล ภูระหงษ์	การบรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 9 การอบรมเชิง ปฏิบัติการออกแบบและสร้าง หลักสูตรนวัตกรรมเพื่อ พัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน														70,000	ผศ.ประม แก้วพวง	การบรรยาย และลงมือ ปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 11 การถ่ายทอด เทคโนโลยีผ่านศูนย์การ เรียนรู้โดยครูชุมชน ด้วย หลักสูตรนวัตกรรม และการ จัดแสดงและจำหน่าย ผลิตภัณฑ์จากการพัฒนา														100,000	ผศ.ดร. นันทวัน พั้วพันธ์	ลงมือปฏิบัติ
สรุปงบประมาณ	166,600				250,000				250,000				666,600			

⁴ผู้รับผิดชอบต้องมีชื่อปรากฏตามข้อ 4

⁵วิธีการดำเนินงาน เช่น การบรรยายและลงมือปฏิบัติ การให้คำปรึกษา บรรยายออนไลน์ ประชุมออนไลน์ ฯลฯ

12.2 แผนการดำเนินงานของปีที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ

เทคโนโลยี/องค์ความรู้/กิจกรรม	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ค่าใช้จ่าย (บาท)	ผู้รับผิดชอบ	วิธีการดำเนินงาน
กิจกรรมที่ 1 การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน													61,100	ผศ.น้ำฝน เข้าทองคำ	การบรรยายและลงมือปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใยการสกัด และย้อมสีธรรมชาติ													45,900	ผศ.น้ำฝน เข้าทองคำ	การบรรยายและลงมือปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบขอรับรองมาตรฐาน													37,000	ผศ.ประม แก้วพวง	ลงมือปฏิบัติ
กิจกรรมที่ 4 การอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติ และการขอรับรองมาตรฐาน													22,600	ผศ.วิภาวดี ผกามาศ	การบรรยายและลงมือปฏิบัติ
สรุปงบประมาณ	-			-			125,500			41,100			166,600		

13. ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ :

ผลผลิต/ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมายในแต่ละปี		
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
1. จำนวนคนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี	คน	50	50	50
2. จำนวนเทคโนโลยีที่ถ่ายทอด (1. การย้อมสีธรรมชาติและการเพิ่มประสิทธิภาพของการย้อมสี, 2. มาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติ, 3. กาพัฒนาและผลิตภัณฑ์ต้นแบบย้อมสีธรรมชาติ, 4. จัดตั้งและพัฒนาศูนย์การเรียนรู้, 5. กระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้ของครูชุมชน, 6. การบริหารจัดการธุรกิจและการจำหน่ายสินค้าทั้งในช่องทางออฟไลน์และออนไลน์, 7. การจัดเก็บความรู้และการพัฒนาหลักสูตร, และ 8. เทคนิคการสร้างสื่อและเทคโนโลยีส่งเสริมการขาย)	เรื่อง	5	5	5
3. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาและได้รับรองมาตรฐาน	ชิ้น	3	3	3
4. ครูชุมชนผู้เชี่ยวชาญด้านการย้อมสีธรรมชาติ (นวัตกรชุมชน)	คน	-	10	15
5. ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาช่างย้อมสีธรรมชาติ	ศูนย์	-	1	1
6. นวัตกรรมหลักสูตร/คู่มือการฝึกอบรม	นวัตกรรม/ เรื่อง	-	-	3

ผลลัพธ์/ตัวชี้วัด	หน่วย	ค่าเป้าหมายในแต่ละปี		
		ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3
1. ผู้นำความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	60	60	60
2. การใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตลดลง	ร้อยละ	80	80	80
3. ต้นทุนการผลิตลดลง	ร้อยละ	10	10	10
4. สัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น	เท่า	10	15	20
5. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	80	80	80

14. หน่วยงานสนับสนุน :

ชื่อหน่วยงานสนับสนุน ระบุชื่อหน่วยงานที่ร่วมให้การสนับสนุนโครงการ	รูปแบบการสนับสนุน ระบุรูปแบบของการสนับสนุน เช่น งบประมาณ อาคารสถานที่ วิทยากร การจัด กิจกรรม ฯลฯ
อุทยานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์	วิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้
สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพชรบูรณ์	ส่งเสริมการประกอบอาชีพและการ จัดจำหน่ายสินค้าชุมชน
สำนักงานพาณิชย์จังหวัดเพชรบูรณ์	ส่งเสริมการตลาดและช่องทาง จำหน่าย
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ (มาตรฐานสิ่งทอ)	ส่งเสริมการขอรับรองมาตรฐานสิ่ง ทอ

15. ผลกระทบ :

(แสดงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการทั้งที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการ)

15.1 เศรษฐกิจ

เพิ่มรายได้ (แสดงรายการ วิธีการหารายได้จากการนำองค์ความรู้/เทคโนโลยีไปพัฒนาธุรกิจของชุมชน/หมู่บ้าน) โปรดระบุ

15.1.1 รายได้ของสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการดังนี้

ก่อนมีโครงการ	หลังมีโครงการ	สรุป
สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมี รายได้จากการจำหน่าย ได้แก่ - ค่าแรงย้อมสีเคมี เดือนละ 2 กิโลกรัม/คน (กิโลกรัมละ 200 บาท) - จำหน่ายผ้าทอย้อมสีเคมี เดือนละ 10 เมตร/คน (เมตรละ 400 บาท)	สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการมี รายได้จากการจำหน่าย ได้แก่ - ค่าแรงย้อมสีธรรมชาติ เดือนละ 2 กิโลกรัม/คน (กิโลกรัมละ 600 บาท) - จำหน่ายผ้าทอจากด้ายย้อมสี ธรรมชาติ เดือนละ 10 เมตร/คน (เมตรละ 600 บาท)	สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจาก ค่าแรงการย้อมและจำหน่าย ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ คน ละ 2,800 บาท ต่อเดือน

	- รายได้ที่เกิดจากครูชุมชน ผู้เชี่ยวชาญด้านการย้อมสีธรรมชาติ (นวัตกรชุมชน จากกลุ่มทอผ้า 3 กลุ่ม ได้แก่ - ปีที่ 2 นวัตกรชุมชน จำนวน 10 คน ให้ความรู้ด้านการย้อมสีธรรมชาติ เดือนละ 1 วัน ค่าตอบแทนวิทยากร คนละ 2,400 บาทต่อวัน) - ปีที่ 3 ได้แก่ 1) นวัตกรชุมชน จำนวน 15 คน ให้ความรู้ด้านการย้อมสีธรรมชาติเดือนละ 1 วัน ค่าตอบแทนวิทยากรคนละ 2,400 บาทต่อวัน และ 2) รายได้จากการเข้าศึกษาดูงาน ณ ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาช่างย้อมสีธรรมชาติ (ค่าเข้าศึกษาดูงาน คนละ 150 บาท รวมค่าอาหารและเครื่องดื่ม) (เฉลี่ยจำนวน 30 คน ต่อครั้ง) จัดให้บริการเดือนละ 1 ครั้ง	สมาชิกมีรายได้ที่เกิดจาก ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาช่างย้อมสีธรรมชาติ ประกอบด้วย 1) ค่าตอบแทนวิทยากร 2,400 บาทต่อเดือนต่อคน (ใช้ 3 คน) 2) รายได้จากการให้บริการการเข้าศึกษาดูงาน 4,500 บาทต่อเดือน
--	--	--

สรุปรายได้ที่เกิดขึ้น

- ปีที่ 1 จากการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ เพิ่มขึ้นปีละ 33,600 ต่อคน
- ปีที่ 2 รายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่1 เกิดรายได้จากการเป็นนวัตกรชุมชน (วิทยากร) 2,400 บาทต่อเดือนต่อคน โดยวิทยากรจะสลับหมุนเวียนกันทั้ง 3 กลุ่มเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้อย่างทั่วถึง
- ปีที่ 3 รายได้เพิ่มขึ้นจากปีที่ 2 เกิดรายได้จากการเข้าศึกษาดูงาน 54,000 บาทต่อปี โดยจ่ายในลักษณะปันผลให้แก่กลุ่มสมาชิก
- โดยมีการจัดทำบันทึกข้อมูลบัญชีรายรับรายจ่าย ของกลุ่ม เพื่อใช้ในการประเมินผลกระทบด้านเศรษฐกิจ

ลดรายจ่าย (แสดงรายการ วิธีการที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายให้กับผู้เข้าร่วมโครงการเมื่อได้นำองค์ความรู้/เทคโนโลยีไปปรับใช้ โปรตรระบุ

15.1.2 ต้นทุนการผลิตลดลง จากการใช้สีย้อมผ้าธรรมชาติแทนสีย้อมผ้าเคมี

กิจกรรม	ต้นทุนที่ลดได้
การย้อมด้วยสีย้อมธรรมชาติ	- ลดค่าใช้จ่ายด้านสีเคมี โดยกลุ่มใช้พืชให้สีในชุมชน (สามารถลดได้ 50 บาท ต่อผ้า 1 กิโลกรัม)

สรุปรายจ่ายที่สามารถลดได้

-ลดการค่าใช้จ่ายจากการใช้สีเคมี ได้ 5,000 บาท ต่อเดือน (3 กลุ่ม จำนวนสมาชิกรวม 50 คน)

15.2 สังคม (เช่น เกิดการจ้างงาน ลดการย้ายถิ่นฐาน ครอบครัวเป็นสุข เป็นต้น) โปรตรระบุ

.....15.2.1 จำนวนผู้ได้รับการจ้างงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10 คนภายใน 3 ปี

.....15.2.2 จำนวนอาชีพใหม่ในชุมชนที่เกิดขึ้นจากโครงการ ไม่น้อยกว่า 3 อาชีพภายใน 3 ปี

.....15.2.3 ร้อยละของผู้เข้าร่วมโครงการที่พัฒนาทักษะการย้อมสีธรรมชาติและการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90.

15.3 สิ่งแวดล้อม (เช่น การลดปัญหามลพิษ การเพิ่มพื้นที่ป่า การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น) โปรตรระบุ

.....15.3.1 การใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตลดลงอย่างน้อยร้อยละ 80 ภายใน 3 ปี

.....15.3.2 การปรับปรุงคุณภาพน้ำและดินในชุมชนที่ดีขึ้น จากการลดการใช้สารเคมีที่เป็น

อันตรายในกระบวนการผลิต

.....15.3.3 พื้นที่สีเขียวในชุมชนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 10 ไร่จากการปลูกพืชที่ใช้ในการย้อมสี
ธรรมชาติภายใน 3 ปี

16. งบประมาณขอรับการสนับสนุน :

จำนวนทั้งสิ้น 666,600... บาท (รวมทุกปีที่ขอรับงบประมาณ)

ปีที่ 1 พ.ศ. 2568 จำนวน.....166,600..... บาท

ปีที่ 2 พ.ศ. 2569 จำนวน.....250,000..... บาท

ปีที่ 3 พ.ศ. 2570 จำนวน.....250,000..... บาท

รายการงบประมาณ ดังนี้

(คำอธิบาย :แจกเฉพาะปีงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุน โดยให้แจกจ่ายรายละเอียดค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในการดำเนินโครงการรายกิจกรรมที่ตรงกับข้อ 12.2 โดยจัดทำ เป็นงบตัวคูณ [ราคาต่อหน่วย: จำนวนคน/ครั้ง/วัน/คืน] โดยใช้ระเบียบและอัตราของทางราชการ)

ปีงบประมาณ พ.ศ.....2568...ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ จำนวน...166,600...บาท ประกอบด้วย

ลำดับ	รายการ	งบประมาณ (บาท)
1.	ค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปลงพื้นที่ ณ ที่ตั้งของกลุ่มเป้าหมาย - ค่าเบี้ยเลี้ยง 240 บาท x 5 คน x 5 ครั้ง = 6,000 บาท - ค่าเช่ารถตู้พร้อมน้ำมันเชื้อเพลิง 3,000 บาท * 3 วัน * 2 คัน = 18,000 บาท	24,000
2.	ค่าจ้างจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน	37,100
3.	ค่าจ้างจัดกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการวิเคราะห์เส้นใย การสกัดและการย้อมสีธรรมชาติ	35,900
4.	ค่าจ้างออกแบบและพัฒนาวิธีควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์เพื่อขอรับรองมาตรฐาน จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์	37,000
5.	ค่าจ้างจัดกิจกรรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านมาตรฐานและคุณภาพสีย้อมธรรมชาติและการขอรับรองมาตรฐาน “ตรานกยูงพระราชทาน”	12,600
6.	ค่าจ้างดำเนินการขอรับรองมาตรฐาน “ตรานกยูงพระราชทาน”	10,000
7.	ค่าวัสดุสำหรับสาธิต (เส้นใยสำหรับการย้อม)	10,000
	งบประมาณรวม	166,600

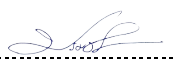
หมายเหตุ ค่าใช้จ่ายสามารถถัวเฉลี่ยได้ทุกรายการ

17. การรายงานความก้าวหน้าติดตามและประเมินผล : ผู้รับผิดชอบโครงการต้องดำเนินการ ดังนี้

- (1) รายงานความก้าวหน้าโครงการผ่านระบบคลินิกเทคโนโลยีออนไลน์(CMO) รายไตรมาส
- (2) ผู้รับผิดชอบโครงการต้องให้ผู้รับบริการตอบแบบสำรวจวัดความพึงพอใจผู้รับบริการ ในขณะจัดกิจกรรม และผู้รับผิดชอบโครงการต้องให้ผู้รับบริการตอบแบบติดตามผลการนำไปใช้ประโยชน์หลังสิ้นสุดการดำเนินงานของโครงการ ก่อนจัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์
- (3) ผู้รับผิดชอบโครงการต้องคำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจ และ B/C ratio ของโครงการ
- (4) จัดส่งรายงานฉบับสมบูรณ์เป็นอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์พร้อมหนังสือส่งจากหน่วยงาน ไม่เกินวันที่ 30 กันยายน (วันสิ้นสุดปีงบประมาณ) ยกเว้นมีเหตุจำเป็น หรือสุดวิสัย
- (5) การขอขยายเวลา หากคาดว่าโครงการจะไม่สามารถจัดกิจกรรมตามแผนที่วางไว้และมีความจำเป็นต้องขอขยายเวลา ผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดทำหนังสือขอขยายเวลาโดยผู้บริหารหน่วยงานเป็นผู้ลงนามในหนังสือถึง ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ก่อนวันที่ 15 กันยายน แจ้งให้ สป.อว. ทราบ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

18. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการ :

การจัดกิจกรรมหรือการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โครงการในรูปแบบต่างๆเช่น แผ่นพับ ป้ายประชาสัมพันธ์ จดหมายข่าว วารสาร และสื่ออื่นใด **ต้องมีข้อความและสัญลักษณ์ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม**ซึ่งเป็นผู้ให้การสนับสนุนงบประมาณปรากฏทุกครั้ง และโครงการยินดีให้ความร่วมมือเข้าร่วมจัดแสดงผลงานในกิจกรรมต่างๆ ตามที่ สป.อว. ร้องขอ พร้อมทั้งทำตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ระบุในคู่มือการดำเนินงานฯ ทุกประการ

 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประมะ แก้วพวง)
 ผู้เสนอโครงการ
 ตำแหน่ง**อาจารย์
 (** ตำแหน่งในสถาบันการศึกษา)

บทที่ 2
ผลการดำเนินงาน

2.1 แผนการดำเนินงานของโครงการ

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ (ระบุแต่ละกิจกรรม เช่น 1 มค. – 30 กย.)	สถานะการดำเนินงาน ในแต่ละกิจกรรม	
		เสร็จแล้ว	ขอขยายเวลา
1. การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน	1 ก.ค. – 31 ก.ค. 2568	✓	
2. การอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใยการสกัด และย้อมสีธรรมชาติ	1 ก.ค. – 31 ก.ค. 2568	✓	
3. การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบขอรับรองมาตรฐาน	1 ส.ค. – 31 ส.ค. 2568	✓	
4. การอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ย้อมธรรมชาติ และการขอรับรองมาตรฐาน	1 ส.ค.– 30 ก.ย. 2568	✓	

2.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนของแต่ละกิจกรรมที่กำหนด

โครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ (ปีที่ 1) มีขั้นตอนการดำเนินงานตามแผนของแต่ละกิจกรรมที่กำหนด สรุปได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.2.1 กิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน มีรายละเอียดกิจกรรมและผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

คณะทำงานได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ระหว่างวันที่ 19 – 20 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังรอง ตำบลหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจผ้าทอพื้นบ้าน จำนวน 50 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการย้อมสีธรรมชาติ ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าและสร้างความเข้าใจในการพัฒนาเทคโนโลยี

ที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน ตลอดจนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ผ้าทอของชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรมการดำเนินกิจกรรมจัดขึ้นเป็นระยะเวลา 2 วัน ในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยการบรรยายให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติ จำนวน 4 เรื่อง คือ 1) แนวคิดพื้นฐานการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรท้องถิ่น 2) การเตรียมเส้นใยและสารสกัดจากธรรมชาติอย่างยั่งยืน 3) เทคนิคการย้อมแบบประหยัดพลังงาน และ 4) การออกแบบผลิตภัณฑ์ผ้าย้อมสีธรรมชาติเชิงนิเวศ

2) ผลการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผู้เข้าร่วมให้ความสนใจและมีส่วนร่วมอย่างดี กิจกรรมสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมได้รับทั้งความรู้และทักษะจากการบรรยายและการฝึกปฏิบัติจริง นำเทคนิคที่ได้ไปประยุกต์เพิ่มคุณภาพและมูลค่าของผลิตภัณฑ์ รวมถึงตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่าควบคู่กับการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

3) ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม

ภาพประกอบ 1 การดำเนินกิจกรรมการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยี
การย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

2.2.2 กิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใยการสกัดและย้อมสีธรรมชาติ
มีรายละเอียดกิจกรรมและผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

คณะทำงานได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใย การสกัดและย้อมสีธรรมชาติระหว่างวันที่ 26–28 กรกฎาคม พ.ศ. 2568 ณ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังรอง ตำบลหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์โดยมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจผ้าทอพื้นบ้าน จำนวน 50 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์เส้นใยธรรมชาติ การสกัดสีจากวัสดุธรรมชาติ และกระบวนการย้อมสี รวมถึงการควบคุมคุณภาพ เพื่อให้ผู้เข้าร่วมสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนากระบวนการผลิตผ้าย้อมสีธรรมชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินกิจกรรมจัดขึ้นเป็นระยะเวลา 3 วัน ในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยการบรรยายให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติจริง จำนวน 5 เรื่อง คือ 1) โครงสร้างและสมบัติของเส้นใยธรรมชาติ 2) เทคนิคการเตรียมเส้นใยก่อนการย้อม 3) การสกัดสีจากธรรมชาติ : เทคนิคและคุณภาพของสี 4) การย้อมและการควบคุมคุณภาพของผ้าย้อมสีธรรมชาติ และ 5) การทดสอบความคงทนของสีและการบันทึกข้อมูลการย้อม

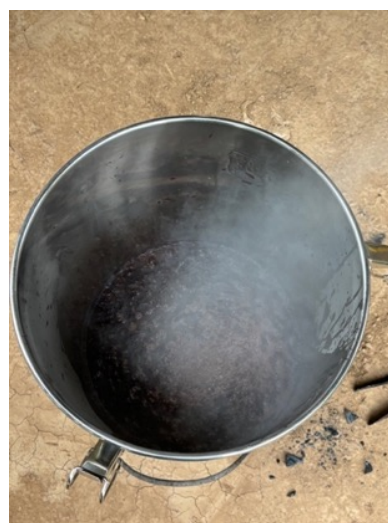
2) ผลการดำเนินกิจกรรม

การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนงานที่กำหนด การดำเนินกิจกรรมเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ โดยมีผู้เข้าร่วมให้ความสนใจและมีส่วนร่วมเป็นอย่างดี กิจกรรมสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการวิเคราะห์เส้นใย การสกัดสี และการย้อมสีธรรมชาติ โดยมีการบรรยายให้ความรู้ทาง

วิชาการควบคู่กับการฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้กระบวนการตั้งแต่การเตรียมวัสดุ การสกัดสี การย้อม การควบคุมคุณภาพ ไปจนถึงการบันทึกและวิเคราะห์ผลการย้อมสี

3) ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม

ภาพประกอบ 2 การดำเนินกิจกรรมการอบรมเชิงปฏิบัติ
การวิเคราะห์เส้นใยการสกัดและย้อมสีธรรมชาติ

2.2.3 กิจกรรมการพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบขอรับรองมาตรฐาน มีรายละเอียดกิจกรรมและผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมนี้ดำเนินการระหว่างวันที่ 1-31 สิงหาคม 2568 ณ สถานประกอบกลุ่มทอผ้าพื้นเมืองทั้ง 3 กลุ่ม ผู้เข้าร่วมโครงการได้นำความรู้และทักษะที่ได้รับจากกิจกรรมที่ผ่านมา นำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองย้อมสีธรรมชาติ โดยมุ่งเน้นให้เกิดผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ เป็นเอกลักษณ์สามารถยกระดับมาตรฐานและคุณค่าของผลิตภัณฑ์ การดำเนินกิจกรรมนี้เริ่มจากการออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบ มีการเลือกชนิดของเส้นด้ายที่เหมาะสมกับกระบวนการย้อมสีธรรมชาติการออกแบบลวดลายและการจัดวางสี ตลอดจนการปรับปรุงกระบวนการผลิตให้ได้มาตรฐาน ทั้งด้านความคงทนของสีย้อมจากธรรมชาติ และความประณีตในการทอ ในระหว่างการดำเนินงาน คณะทำงานได้ลงพื้นที่ติดตาม ให้คำปรึกษา และให้คำแนะนำเชิงเทคนิคแก่กลุ่มผู้ผลิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้กระบวนการพัฒนาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถต่อยอดสู่การขอรับรองมาตรฐาน ตรานกยูงพระราชทานได้

2) ผลการดำเนินกิจกรรม

ผู้เข้าร่วมโครงการความรู้และทักษะมีพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมืองทั้งด้านการออกแบบ การจัดการสี และการควบคุมคุณภาพได้อย่างเป็นระบบ เตรียมความพร้อมเพื่อยื่นขอรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน และจากการติดตามและให้คำแนะนำระหว่างพัฒนาผลิตภัณฑ์อย่างใกล้ชิดจากคณะทำงาน ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความมั่นใจในศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติของตนเองและมีแนวทางการพัฒนาต่อยอดในอนาคต

3) ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม

ภาพประกอบ 3 การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์
ต้นแบบขอรับรองมาตรฐาน

2.2.4 กิจกรรมการอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติและการขอรับรองมาตรฐาน มีรายละเอียดกิจกรรมและผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) รายละเอียดการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมนี้ดำเนินการขึ้น ระหว่างวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2568 ณ กลุ่มทอผ้าลายโบราณ วังรักวังรอง ตำบลหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยมีผู้เข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจผ้าทอพื้นบ้าน จำนวน 50 คน มีวัตถุประสงค์ของกิจกรรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติ การประเมินคุณภาพผลิตภัณฑ์ ตลอดจนให้ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเตรียมความพร้อมและการยื่นขอรับรองตราสัญลักษณ์พระราชทาน การดำเนินกิจกรรมจัดขึ้นเป็นระยะเวลา 1 วัน ในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ ประกอบด้วยการบรรยายให้ความรู้และการฝึกปฏิบัติจริง จำนวน 2 เรื่อง 1) มาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติและแนวทางการประเมิน และ 2) การเตรียมผลิตภัณฑ์เพื่อยื่นขอรับรองตราสัญลักษณ์พระราชทาน

2) ผลการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมดำเนินไปตามแผนที่กำหนด ผู้เข้าร่วมให้ความสนใจได้รับความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติ รวมถึงขั้นตอนการขอรับรองมาตรฐานตราสัญลักษณ์พระราชทาน ผู้เข้าร่วมสามารถวิเคราะห์และปรับปรุงผลิตภัณฑ์ของตนตามคำแนะนำของวิทยากร ส่งผลให้ผลิตภัณฑ์มีคุณภาพดีขึ้น ส่งผลให้กลุ่มผ้าทอพื้นเมืองสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ผ้าสีย้อมธรรมชาติให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน และได้รับการรับรองมาตรฐาน “ตราสัญลักษณ์พระราชทาน” จำนวน 3 ผลิตภัณฑ์

3) ภาพประกอบการดำเนินกิจกรรม

ภาพประกอบ 4 การดำเนินกิจกรรมการอบรมมาตรฐาน และคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติและการขอรับรองมาตรฐาน

2.3 การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการ

การประเมินผลการดำเนินกิจกรรมของโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการต่อกิจกรรมอบรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้น ตลอดจนสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ประโยชน์ที่ได้รับ และความเหมาะสมของกระบวนการให้บริการ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบในการพัฒนาและปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต

โครงการนี้มุ่งเน้นการอนุรักษ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอพื้นเมืองด้วยการย้อมสีธรรมชาติ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจแก่ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง ผ่านการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะด้านการผลิต การออกแบบ และการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ โดยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้จำนวน 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่

กิจกรรมที่ 1 การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน

กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใยการสีกัด และย้อมสีธรรมชาติ

กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบรองรับรองมาตรฐาน

กิจกรรมที่ 4 การอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติ และการขอรับรองมาตรฐาน

ผู้เข้าร่วมอบรมเป็นสมาชิกจากกลุ่มทอผ้าพื้นถิ่นในอำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 50 คน ประกอบด้วย 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังรอง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าขัดวัดโฆษา และกลุ่มทอผ้าไทหล่มบ้านห้วย

2.3.1 เกณฑ์การประเมินผล

การประเมินผลความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการโดยใช้แบบประเมิน แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่ได้รับบริการวิชาการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และวิชาชีพ (2) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมด้านประโยชน์ ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และ (3) ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการในด้านกระบวนการให้บริการ โดยแบ่งระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจ มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจ มาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจ ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจ น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

โดยมีการแปลผลระดับความพึงพอใจตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

4.51 – 5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ น้อย
1.0 – 1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจ น้อยที่สุด

2.3.2 แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมจัดกิจกรรม

แบบประเมินความพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เช่น เพศ และอายุ)

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เข้าร่วม

2.3.3 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ

1) ด้านข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการ

โครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ มีผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 50 คน ประกอบด้วยเพศชาย 11 คน (ร้อยละ 22) และเพศหญิง 39 คน (ร้อยละ 78) โดยมีช่วงอายุ หลากหลาย ตั้งแต่น้อยกว่า 18 ปี ไปจนถึงมากกว่า 60 ปี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตาราง 1 สรุปข้อมูลทั่วไปของผู้เข้าร่วมโครงการ ฯ

เพศของผู้เข้าร่วม			
ลำดับ	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	หญิง	39	78
2.	ชาย	11	22
รวม		50	100
ช่วงอายุของผู้เข้าร่วมอบรม			
ลำดับ	ช่วงอายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1.	ต่ำกว่า 18 ปี	1	2
2.	18 – 30 ปี	2	4
3.	31 – 45 ปี	12	24
4.	45 – 60 ปี	28	56
5.	มากกว่า 60 ปี	7	14
รวม		50	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 78 และมีอายุระหว่าง 45-60 ปี จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 56

2) ด้านความพึงพอใจต่อโครงการฯ

การประเมินด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการได้รับบริการวิชาการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และวิชาชีพ (2) ด้านประโยชน์ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ และ (3) ด้านกระบวนการให้บริการ มีผลการประเมินดังนี้

ตาราง 2 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านบริการวิชาการ ฯ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.
1. ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถติดต่อสอบถามข้อมูลการอบรมได้หลายช่องทาง	4.47	0.56
2. ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ด้วยความเต็มใจและสุภาพ	4.53	0.48
3. ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับประโยชน์จากการส่งเสริม สนับสนุน และบริการวิชาการและวิชาชีพตามวัตถุประสงค์ของโครงการ	4.50	0.52
4. ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นว่าโครงการดังกล่าวควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง	4.59	0.47
รวม	4.52	0.51

จากตาราง 2 พบว่า ด้านบริการวิชาการฯ มีค่าเฉลี่ยรวม 4.52 (S.D. = 0.51) อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจต่อการให้บริการ การประสานงาน และการถ่ายทอดองค์ความรู้ในระดับสูง

ตาราง 3 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านประโยชน์ ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.
1. ได้รับองค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น	4.51	0.49
2. เนื้อหาและเทคโนโลยีที่ถ่ายทอดตรงกับความต้องการ	4.56	0.46
3. สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ	4.54	0.44
4. สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่แก่บุคคลอื่นได้	4.63	0.50
รวม	4.56	0.47

จากตาราง 3 พบว่า ด้านประโยชน์ ความรู้ และการนำไปใช้ประโยชน์มีค่าเฉลี่ยรวม 4.56 (S.D. = 0.47) อยู่ในระดับมากที่สุด สะท้อนว่าผู้เข้าร่วมได้รับประโยชน์จากเนื้อหาและสามารถนำความรู้ไปใช้ในอาชีพได้จริง

ตาราง 4 ผลการประเมินความพึงพอใจด้านกระบวนการให้บริการ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.
1. การถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน	4.72	0.53
2. ระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม	4.61	0.57
3. การติดต่อประสานงานสะดวกและเป็นระบบ	4.63	0.59
4. อาคารสถานที่ อาหาร และวัสดุอุปกรณ์มีความพร้อม	4.75	0.52
รวม	4.68	0.65

จากตาราง 4 พบว่า ด้านกระบวนการให้บริการมีค่าเฉลี่ยรวม 4.68 (S.D. = 0.65) อยู่ในระดับ มากที่สุดและเป็นด้านที่มีคะแนนสูงสุดแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพของทีมงานโครงการ

ตาราง 5 สรุปผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการ

รายการประเมิน	$\bar{x}$	S.D.
1. ด้านบริการวิชาการและการถ่ายทอดองค์ความรู้	4.52	0.51
2. ด้านประโยชน์ ความรู้ และการนำไปใช้ประโยชน์	4.56	0.47
3. ด้านกระบวนการให้บริการ	4.68	0.65
รวม	4.58	0.54

จากตาราง 5 พบว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.58 (S.D. = 0.54) แสดงถึงความสำเร็จของโครงการในการตอบสนองต่อความต้องการของผู้เข้าร่วมทั้งในด้านเนื้อหา การถ่ายทอด และการจัดการกิจกรรม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่ผู้เข้าร่วมมีความพึงพอใจสูงที่สุดคือ ด้านกระบวนการให้บริการ ซึ่งได้ค่าเฉลี่ยในระดับดีมาก 4.68 (SD = 0.65) แสดงถึงความเหมาะสมของการจัดการในด้านต่าง ๆ เช่น การกำหนดเวลาและสถานที่ ความสะดวกในการติดต่อประสานงาน ตลอดจนความครบถ้วนของวัสดุ อุปกรณ์ และเอกสารที่สนับสนุนการดำเนินงาน ขณะที่ด้านประโยชน์ ความรู้ และการนำไปใช้ประโยชน์ ได้ค่าเฉลี่ยในระดับดีมาก 4.56 (SD = 0.47) แสดงว่าผู้เข้าร่วมได้รับความรู้ใหม่และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินงานหรือประกอบอาชีพได้จริง และด้านการได้รับบริการวิชาการและการถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และวิชาชีพ ได้ค่าเฉลี่ยในระดับดีมาก 4.52 (SD = 0.51) สะท้อนถึงคุณภาพของการถ่ายทอดเนื้อหาที่ตอบสนองต่อผู้เข้าร่วมได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

สรุปผลการดำเนินงาน

3.1 สรุปผลการดำเนินงานตามค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการในภาพรวม ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

ตาราง 6 ค่าเป้าหมายในแต่ละปี (3 ปี) ของผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมายในแต่ละปี					
		ปีที่ 1		ปีที่ 2		ปีที่ 3	
		แผน	ผล	แผน	ผล	แผน	ผล
1. จำนวนคนที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้/เทคโนโลยี (รายชื่อตั้งภาคผนวก ก)	คน	50	50	50		50	
2. จำนวนเทคโนโลยีที่ถ่ายทอด (ในปีงบประมาณ พ.ศ.2568 มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีดังนี้ - เทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน - การวิเคราะห์เส้นใยการสกัด และย้อมสีธรรมชาติ - การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบรองรับมาตรฐาน - การบริหารจัดการธุรกิจและการจำหน่ายสินค้าทั้งในช่องทางออฟไลน์และออนไลน์ - มาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติ และการขอรับรองมาตรฐาน	เรื่อง	5	5	5		5	
3. ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาและได้รับรองมาตรฐาน	ชิ้น	3	3	3		3	
4. ครุชุมชนผู้เชี่ยวชาญด้านการย้อมสีธรรมชาติ (นวัตกรชุมชน)	คน	-		10		15	
5. ศูนย์การเรียนรู้ภูมิปัญญาช่างย้อมสีธรรมชาติ	ศูนย์	-		1		1	
6. นวัตกรรมหลักสูตร/คู่มือการฝึกอบรม	นวัตกรรม/ เรื่อง	-		-		3	

3.2 สรุปผลการดำเนินงานตามค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ปีที่ดำเนินการในปัจจุบัน)

ตาราง 7 สรุปผลการดำเนินงานตามค่าเป้าหมาย/ตัวชี้วัดของโครงการ

ผลผลิต/ผลลัพธ์	หน่วย	ค่าเป้าหมาย	
		แผน	ผล
1. ผู้นำความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับไปใช้ประโยชน์	ร้อยละ	60	91.2
2. การใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตลดลง	ร้อยละ	80	100
3. ต้นทุนการผลิตลดลง	ร้อยละ	10	12.5
4. สัดส่วนมูลค่าทางเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้น	เท่า	10	11.67
5. ความพึงพอใจของผู้รับบริการ	ร้อยละ	80	91.6

จากตาราง พบว่า ผลการดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ บรรลุตัวชี้วัดทุกด้านของเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงานปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินโครงการ

3.3 การวิเคราะห์ผลตามตัวชี้วัด

3.3.1 ผู้นำความรู้/เทคโนโลยีที่ได้รับไปใช้ประโยชน์

จากการสำรวจแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติจำนวน 50 คน พบว่า ผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจด้านประโยชน์ ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.2 แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการย้อมสีธรรมชาติและต่อยอดพัฒนาในกระบวนการผลิตจริงภายในชุมชน

3.3.2 การใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตลดลง

การดำเนินโครงการส่งเสริมการย้อมสีธรรมชาติแทนสีย้อมเคมีส่งผลให้สามารถลดการใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตได้ ร้อยละ 100 ก่อนดำเนินโครงการ กลุ่มทอผ้าและวิสาหกิจชุมชนทั้ง 3 กลุ่มยังใช้สีย้อมเคมีเป็นหลักแต่หลังจากได้รับการอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ปรับเปลี่ยนมาใช้กระบวนการย้อมสีธรรมชาติทั้งหมดซึ่งไม่เพียงลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม แต่ยังช่วยสร้างจุดขายใหม่ให้กับผลิตภัณฑ์ผ้าทอของชุมชนอีกด้วย

3.3.3 ต้นทุนการผลิตลดลง

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการย้อมสี พบว่า การใช้ สีย้อมธรรมชาติ ช่วยลดต้นทุนได้เฉลี่ยร้อยละ 12.5 โดยต้นทุนการย้อมสีเคมี (ค่าแรงและค่าสีเคมี) อยู่ที่ 800 บาทต่อกิโลกรัม ในขณะที่ การย้อมสีธรรมชาติซึ่งใช้วัตถุดิบจากภายในชุมชนมีต้นทุนเพียง 700 บาทต่อกิโลกรัม แสดงให้เห็นถึง การใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นที่คุ้มค่าและลดค่าใช้จ่ายในการผลิตได้อย่างมีนัยสำคัญ

3.3.4 ความพึงพอใจของผู้รับบริการ

จากการสำรวจแบบสอบถามความพึงพอใจในโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ จากผู้เข้าร่วมโครงการทั้งสิ้น 50 คนพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจต่อโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวม 4.58 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 หรือร้อยละ 91.6 แสดงให้เห็นว่า โครงการสามารถตอบสนองต่อความต้องการและสร้างความพึงพอใจแก่ผู้เข้าร่วมได้ดี

3.4 การประเมินผลกระทบจากการดำเนินโครงการ

3.4.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

โครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ ส่งผลให้ชุมชนเกิดรายได้เพิ่มขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม จากการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตมาใช้ สีย้อมธรรมชาติแทนสีย้อมเคมี ซึ่งช่วยเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้เฉลี่ย 11.67 เท่าเมื่อเทียบกับเดิม รายละเอียดดังนี้

1) กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังร่อน เดิมขายผลิตภัณฑ์ผืนผ้าทอย้อมสีเคมีและยังไม่ได้ผ่านการรับรองมาตรฐาน ผืนละ 700 บาท ปัจจุบันจากการเข้าร่วมโครงการ ผลิตภัณฑ์ผืนผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ และผ่านการรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทาน สีน้ำเงิน (Thai Silk) สามารถขายได้ ผืนละ 9,800 บาท หรือคิดเป็น 14 เท่า

2) กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผ้าขิดวัดโฆษา เดิมขายผลิตภัณฑ์ผืนผ้าทอย้อมสีเคมีและยังไม่ได้ผ่านการรับรองมาตรฐาน ผืนละ 500 บาท ปัจจุบันจากการเข้าร่วมโครงการ ผลิตภัณฑ์ผืนผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ และผ่านการรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทานสีเขียว (Thai Silk Biend) สามารถขายได้ผืนละ 5,500 บาท หรือคิดเป็น 11 เท่า

3) กลุ่มทอผ้าไทหล่มบ้านห้วย เดิมขายผลิตภัณฑ์ผืนผ้าทอย้อมสีเคมีและยังไม่ได้ผ่านการรับรองมาตรฐาน ผืนละ 500 บาท ปัจจุบันจากการเข้าร่วมโครงการ ผลิตภัณฑ์ผืนผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ และผ่านการรับรองมาตรฐานตรานกยูงพระราชทานสีเขียว (Thai Silk Biend) สามารถขายได้ผืนละ 5,000 บาท หรือคิดเป็น 10 เท่า

3.4.2 ผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อม

การนำเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติมาใช้แทนสีย้อมเคมี ช่วยลดการปล่อยสารเคมีที่เป็นอันตรายต่อแหล่งน้ำและดินในพื้นที่ลงได้ ส่งผลให้คุณภาพน้ำและดินในชุมชนดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งโครงการยังส่งเสริมให้มีการปลูกพืชให้สี เช่น ครั่ง คราม เปลือกไม้ และพืชพื้นถิ่นอื่น ๆ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการย้อมสีธรรมชาติ ทำให้พื้นที่สีเขียวในชุมชนเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งสร้างระบบการจัดการทรัพยากรที่ยั่งยืน ลดขยะจากกระบวนการผลิตและการปนเปื้อนในสิ่งแวดล้อม

3.4.3 ผลกระทบด้านสังคม

โครงการส่งผลให้ชุมชนเกิดการรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างกลุ่มทอผ้า ทั้ง 3 กลุ่มในพื้นที่ ได้แก่ กลุ่มทอผ้าลายโบราณวังรักวังร่อน กลุ่มผ้าชิดวัดโฆษา และกลุ่มผ้าไทหล่ม บ้านหวาย เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการถ่ายทอดภูมิปัญญาไปยังคนรุ่นใหม่ ความรู้ที่ได้รับจากโครงการช่วยพัฒนาทักษะด้านการย้อมสีธรรมชาติ การบริหารจัดการ และการตลาด ทำให้ผู้เข้าร่วมมีทักษะเพิ่มขึ้น ครอบครัวมีรายได้มั่นคง ลดการย้ายถิ่นฐาน และเกิดความภาคภูมิใจในอัตลักษณ์ผ้าทอไทหล่มซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างความเข้มแข็งของชุมชนทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม

3.5 สรุปกิจกรรมที่บรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงานของโครงการ (ตั้งแต่ปีแรก – ปีปัจจุบัน) และที่ไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนการดำเนินงานของโครงการ (พร้อมระบุเหตุผลและแนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป)

ปีที่ 1 (พ.ศ. 2568) โครงการหมู่บ้านไทหล่มห่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติดำเนินการทั้งสิ้น 4 กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมที่ 1 การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใยการสกัด และย้อมสีธรรมชาติ กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบรองรับมาตรฐาน และกิจกรรมที่ 4 การอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติ และการรองรับมาตรฐาน โดยกิจกรรมทั้ง 4 กิจกรรมบรรลุเป้าหมายตามแผนการดำเนินงาน

3.6 สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณตามรายการกิจกรรมที่ระบุไว้ในข้อเสนอโครงการ

ตาราง 8 สรุปผลการใช้จ่ายงบประมาณตามรายการกิจกรรม

ปีงบประมาณ 2568	งบประมาณ			หมายเหตุ
	ได้รับการสนับสนุน (บาท)	ใช้จ่าย (บาท)	คงเหลือ (บาท)	
กิจกรรมที่ 1 การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน	61,100	61,100	-	
กิจกรรมที่ 2 การอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใยการสีกัด และย้อมสีธรรมชาติ	45,900	45,900	-	
กิจกรรมที่ 3 การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบขอรับรองมาตรฐาน	37,000	37,000	-	
กิจกรรมที่ 4 การอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์สีย้อมธรรมชาติและการขอรับรองมาตรฐาน	22,600	22,600	-	
รวม	166,600	166,600	-	

บทที่ 4

ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ

4.1 ปัญหา/อุปสรรค

จากการดำเนินโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคบางประการที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน ดังนี้

4.1.1 วัตถุดิบที่ใช้ในการย้อมสีธรรมชาติบางชนิด มีข้อจำกัดด้านฤดูกาลและแหล่งผลิตในพื้นที่ชุมชนส่งผลให้ในการดำเนินกิจกรรมการฝึกปฏิบัติบางช่วงไม่ต่อเนื่อง

4.1.2 การยื่นขอรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ ทรานกยูงพระราชทาน มีขั้นตอนการตรวจสอบและพิจารณาหลายลำดับขั้น ซึ่งต้องใช้เวลาดำเนินการให้เกิดความล่าช้า

4.1.3 ในช่วงระยะเวลาการดำเนินโครงการ ได้เกิดเหตุการณ์น้ำท่วมในบางพื้นที่ของอำเภอหล่มสัก ส่งผลให้การเดินทางของผู้เข้าร่วมโครงการบางกลุ่มเป็นไปด้วยความยากลำบาก

4.2 ข้อเสนอแนะ/แนวทางการแก้ไข

เพื่อให้การดำเนินโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ มีความต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการดังต่อไปนี้

4.2.1 ด้านวัตถุดิบ ควรส่งเสริมให้กลุ่มทอผ้าชุมชนปลูกพืชให้สีธรรมชาติภายในพื้นที่ของตน เพื่อให้มีวัตถุดิบเพียงพอตลอดปี พร้อมทั้งศึกษาหาพืชทดแทนที่ให้สีใกล้เคียงกับพืชหลัก เพื่อแก้ปัญหาการขาดแคลนวัตถุดิบตามฤดูกาล

4.2.2 การขอรับรองมาตรฐาน ควรมีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คำปรึกษาและเร่งรัดกระบวนการตรวจรับรองผลิตภัณฑ์

4.2.3 ด้านการเดินทางและผลกระทบจากน้ำท่วม ควรวางแผนจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับฤดูกาล เตรียมสถานที่สำรองที่ปลอดภัย และพัฒนาแนวทางการอบรมแบบออนไลน์หรือแบบผสมผสาน เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการหมู่บ้านไทหล่มหม่รัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ

รายชื่อผู้เข้าร่วม
โครงการหมู่บ้านไทหล่มห่มรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ

ลำดับ	ชื่อ/สกุล	รายชื่อผู้เข้าร่วม			
		กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4
1.	นางหนูเบง พาหา	✓	✓	✓	✓
2.	นางหนัก ผิวผ่อง	✓	✓	✓	✓
3.	นางสมัคร จันที	✓	✓	✓	✓
4.	นางสนภาภรณ์ จันลิต	✓	✓	✓	✓
5.	นางสมเพชร ป้องท้าว	✓	✓	✓	✓
6.	นางสุเขต เจริญธัญกรณ์	✓	✓	✓	✓
7.	นางคำขึ้น มาบุญ	✓	✓	✓	✓
8.	นางรัตนา กางถิ่น	✓	✓	✓	✓
9.	นางเทียมจิตต์ อินแนน	✓	✓	✓	✓
10.	นางสุทิม สมฟองทอง	✓	✓	✓	✓
11.	นางสมาน นนทะโคตร	✓	✓	✓	✓
12.	น.ส. พิมนภา ลาคำ	✓	✓	✓	✓
13.	นายวีรพล วันแสน	✓	✓	✓	✓
14.	นายผล ผิวผ่อง	✓	✓	✓	✓
15.	นายรุ่งสุริยา ศรีไสยา	✓	✓	✓	✓
16.	นางหวัด สาอ่อน	✓	✓	✓	✓
17.	นายอนุวัฒน์ พรภุณา	✓	✓	✓	✓
18.	นายนเรนทร คำก่อ	✓	✓	✓	✓
19.	นายธีรยุทธ โครมคำ	✓	✓	✓	✓
20.	นางวรัญญา หมวกชา	✓	✓	✓	✓
21.	นางสายชน ศรีชมชื่น	✓	✓	✓	✓
22.	นางบุญเรือง พันธุ์มาก	✓	✓	✓	✓
23.	นางบัวลอย ปาสี	✓	✓	✓	✓
24.	นายวีระพล แพงสี	✓	✓	✓	✓
25.	นางอวน พรหมมูล	✓	✓	✓	✓

ลำดับ	ชื่อ/สกุล	รายชื่อผู้เข้าร่วม			
		กิจกรรมที่ 1	กิจกรรมที่ 2	กิจกรรมที่ 3	กิจกรรมที่ 4
26.	นางม้วน ป้องท้าว	✓	✓	✓	✓
27.	นางประไพ คำจุ่น	✓	✓	✓	✓
28.	นางประกาย ไทยแท้	✓	✓	✓	✓
29.	นายชนพัฒน์ คำโสม	✓	✓	✓	✓
30.	เด็กชายธนภัทร สลัดทุกข์	✓	✓	✓	✓
31.	นายวีรพล วันเสน	✓	✓	✓	✓
32.	นายผล ผิวผ่อง	✓	✓	✓	✓
33.	นางสายชล ซาสึงห์	✓	✓	✓	✓
34.	นางสมจิตร คำหม่อง	✓	✓	✓	✓
35.	นางทองยุ่น ก้อนดี	✓	✓	✓	✓
36.	นางกองขุน ปาชม	✓	✓	✓	✓
37.	นางสงกรานต์ บุญตั้ง	✓	✓	✓	✓
38.	นางนงคันทุช บุตรา	✓	✓	✓	✓
39.	นางธัญยาพร จันตะ	✓	✓	✓	✓
40.	นางหนูหริ่ง บุตรา	✓	✓	✓	✓
41.	นางทองสุข โยธาธรรม	✓	✓	✓	✓
42.	นางทองน้อย ฝันวนงาม	✓	✓	✓	✓
43.	นางบุญโปร่ง คำดิง	✓	✓	✓	✓
44.	นางสาวกนกวรรณ เมืองมิ่ง	✓	✓	✓	✓
45.	นางทองยุ่น ก้อนดี	✓	✓	✓	✓
46.	นางสุนีย์ สิงห์เส	✓	✓	✓	✓
47.	นายธนีสร วันสา	✓	✓	✓	✓
48.	นางสุนีย์ สิงห์เส	✓	✓	✓	✓
49.	นางกาวร จงธรรม์	✓	✓	✓	✓
50.	นางสาวรุจิรัตน์ จันทรงาม	✓	✓	✓	✓

ภาคผนวก ข
แบบประเมินความพึงพอใจ

แบบประเมินความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม
ภายใต้โครงการหมู่บ้านไทหล่มหมื่นรัก ผ้าทอย้อมสีธรรมชาติ

โครงการนี้มุ่งเน้นการอนุรักษ์และเพิ่มมูลค่าผ้าทอพื้นเมืองด้วยการย้อมสีธรรมชาติ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการสร้างมูลค่าเชิงเศรษฐกิจแก่ผลิตภัณฑ์ผ้าทอพื้นเมือง ผ่านการพัฒนาองค์ความรู้ และทักษะด้านการผลิต การออกแบบ และการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ โดยได้ดำเนินการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้จำนวน 4 กิจกรรมหลัก ได้แก่ 1) การถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการย้อมสีธรรมชาติและการจัดการทรัพยากรอย่างยั่งยืน 2) การอบรมเชิงปฏิบัติการวิเคราะห์เส้นใย การสกัด และย้อมสีธรรมชาติ 3) การพัฒนาและสร้างผลิตภัณฑ์ต้นแบบรองรับมาตรฐาน และ 4) การอบรมมาตรฐานและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่ย้อมธรรมชาติ และการขอรับรองมาตรฐาน

แบบประเมินความพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เช่น เพศ และอายุ)

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมโครงการโดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ และความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้เข้าร่วม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (เช่น เพศ และอายุ)

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 18 ปี

☐ 18 ปี – 30 ปี

☐ 31 - 45 ปี

☐ 45 ปี – 60 ปี

☐ 60 ปีขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม

คำชี้แจง: ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความพึงพอใจ

ระดับความพึงพอใจไว้ 5 ระดับ คือ

ระดับ 5	หมายถึง	มีความพึงพอใจ มากที่สุด
ระดับ 4	หมายถึง	มีความพึงพอใจ มาก
ระดับ 3	หมายถึง	มีความพึงพอใจ ปานกลาง
ระดับ 2	หมายถึง	มีความพึงพอใจ น้อย
ระดับ 1	หมายถึง	มีความพึงพอใจ น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
1. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมที่ได้รับบริการวิชาการ การถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคโนโลยี และ วิชาชีพ					
1.1 ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถติดต่อเข้ารับการอบรม/ สอบถามข้อมูลการอบรมได้หลายช่องทางวิธีการ					
1.2 ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับการให้บริการจากเจ้าหน้าที่ด้วยความเต็มใจ และสุภาพ					
1.3 ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับประโยชน์การส่งเสริมสนับสนุนและบริการ วิชาการและวิชาชีพตามวัตถุประสงค์ของโครงการ					
1.4 ผู้เข้าร่วมโครงการเห็นว่าโครงการดังกล่าวนี้ ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง					
2. ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมอบรมด้านประโยชน์ ความรู้ และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์					
2.1 ผู้เข้าร่วมโครงการได้รับองค์ความรู้จากการ เข้าร่วมโครงการเพิ่มขึ้น					
2.2 ผู้เข้าร่วมอบรมมีความพึงพอใจต่อเนื้อหา ความรู้ และเทคโนโลยีที่ ได้รับการถ่ายทอด ตรงตามความต้องการของผู้เข้าร่วมในการพัฒนา ตนเองและวิชาชีพ					
2.3 ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน/ประกอบอาชีพ					
2.4 ผู้เข้าร่วมโครงการสามารถนำความรู้ไปใช้ในการ ถ่ายทอด/เผยแพร่แก่บุคคลอื่นได้					

รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ				
	1	2	3	4	5
3.ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการในด้านกระบวนการให้บริการ					
3.1 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการถ่ายทอดความรู้ของวิทยากรมีความชัดเจน					
3.2 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในด้านระยะเวลาในการอบรมมีความเหมาะสม					
3.3 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในการติดต่อประสานงาน					
3.4 ผู้เข้าร่วมโครงการมีความพึงพอใจในด้านอาคารสถานที่ อาหาร วัสดุ และเอกสารประกอบ					

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

1. ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบขณะเข้าร่วมโครงการ

.....

.....

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม / สิ่งที่ต้องปรับปรุง

.....

.....

ขอขอบคุณสำหรับการประเมิน